



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. VI. An possint Principes Synodaliū sententiarum effectum suspendere, atque à Judicibus Ecclesiasticis appellationes in causis etiam Ecclesiasticis recipere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

M. C.
712 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
Ecclesia Gallicana suarum libertatum vindices tantopere lau-
dat, tantique facit. His adminiculis suffulciuntur celebres
illæ libertates. Illi sunt Canones, illa Patrum traditio, qui-
bus nituntur, nempe exempla violatorum ab Imperatoribus
sanctiorum Ecclesiæ jurium.

C A P U T VI.

*An possint Principes Synodaliū sententiarum effectum
suspendere, atque à Judicibus Ecclesiasticis appella-
tiones in causis etiam Ecclesiasticis recipere.*

Libertatibus
Ecclesie Gallicane
GIII
231

Rursus exemplum Theodosii junioris adhibet Mar-
ca lib. 4. cap. 4. num. 1. ut probet Principes posse senten-
tiæ in judicio Ecclesiastico latæ executionem suspendere, no-
vâ Synodo ad causam iterum tractandam indictâ; quia nimi-
rum, licet Cælestinus summus Pontifex cum Concilio Ro-
mano, & cum secutus Cyrillus cum Concilio Alexandrino,
Nestorium à communionem Ecclesiæ Catholicæ segregasset,
nisi intra decem dies, ab admonitionis tempore numerandos,
nefandam suam hæresim anathematizaret, Theodosius Syno-
dum generalem Ephesi celebrandam indicens, Romanæ &
Alexandrinæ sententiam interim effectum sortiri vetuit, quod
ex eo colligit, quod Nestorius tanquam Episcopus ad Syno-
dum vocatus, & in Synodo nominatus fuit. Sed, quam ha-
buit vim suspensio sententiæ à Conciliis Romano & Antio-
cheno contra Nestorium prolata, ea non Imperatoris Edicto,
sed summi Pontificis indulgentiæ adscribenda est. Consultus
enim Cælestinus Romanus Pontifex à S. Cyrillo paulò ante
Concilium Ephesinum, utrum Nestorius tanquam Episcopus
habendus esset, quippè cum effluxisset tempus induciarum ei
ad anathematizandum errorem concessarum, respondit super-
sedendum exequendo judicio. Quæstio S. Cyrilli concepta
his verbis erat; *Utrum sancta Synodus recipere debeat hominem à se præ-
dicata damnantem, an, quia induciarum tempus emensum est, sententia du-
dum lata perduvet.* Respondit summus Pontifex; *Super hac utique con-
sultatione communi, communem Dominum consulamus. Nonne nobis respondet
illud*

illud per Prophetam, mortem se nolle morientis; & per Apostolum Paulum omnem hominem velle salvum fieri, & venire ad scientiam veritatis? Nunquam displicet Deo accelerata in quocumque correctio. Epistolâ Cœlestini ad Cyrillum, Labbe tom. 3. Concil. Ephes. act. 2.

2. Quomodo potuit Catholicus Autor in animum inducere, excommunicationis, & depositionis vim & effectum Edicto Imperiali suspendi. Hæc propositio, si de jure, ac in ordine ad conscientiam intelligatur, hæresis labe non carebit. Quamobrem de facto interpretari eam malumus; ut scilicet Principes pro eâ, quâ pollebant, potentiâ impedirent, aut remorarentur nonnunquam judiciorum Ecclesiasticorum executionem: hoc autem ab eis legitimè tunc tantum fiebat, cum præeuntem, ac rogantem Ecclesiam sequebantur. Eorum enim auxilium implorare cogebantur Pontifices, & Synodi adversus contumaces, & interdum rabidos Ecclesiæ hostes, ut videre est in exemplis ab Autore relatis num. 2. & 4. ejusdem cap. 4. scilicet S. Leonis Theodosium interpellantis, ut suspendi juberet executionem secundi Concilii seu Latrocini Ephesini, nec non Legatorum sanctæ Sedis invocantium auxilium Judicum in Synodo Chalcedonensi, adversus illius Synodi decreta, quæ Canonibus Nicænis erant contraria. Absurdum autem est, eam Legatorum petitionem appellatione tanquam ab abusu explicare: quasi Judices à Martino delegati fuissent ad judicandas appellationes de Canonibus violatis interjiciendas, & ad eos appellasset Legati S. Leonis à Concilio Chalcedonensi, suis Canonibus Canones Nicænos violante.

3. Jus aliud, inquit Marca num. 6. à Justiniano continuatum, vel institutum legimus, scilicet, ut ab Episcopis Imperatoris rescripto delegatis ad controversiam Ecclesiasticam dirimendam, Princeps ipse appellaretur. Sed in Justiniani loco, quem refert ex novel. 123. cap. 21. causarum Ecclesiasticarum nulla fit mentio. Si tamen (verba sunt Justiniani à Marca exscripta) Imperiali fensione, aut judiciali præcepto Episcopus judicat inter quascumque personas, appellatio ad Imperium, aut ad eum, qui transmisit negotium, referatur. Verba illa, inter quascumque personas, indicant potiùs causas profanas, quæ si Episcopis, ut fiebat interdum, commissæ fuissent, & ab eorum

X x x rum

M. C.
De
Libertatibus
Ecclesiarum
CIII
231

714 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
rum sententia fuisset appellatum, ad committentem perfe-
renda erat appellatio, inter quascumque personas esset con-
troversia, idest etiam si Clericatus honore essent insignita,
quia res non persona tunc attendebatur. Quae interpretatio
ex eo, quod praecedit, confirmatur. Statuit enim Justinianus,
ut, si Judex sententiam Episcopi in causa contra Clericum
aut Monachum sive Monacham, justam cognovisset, eam
executioni demandaret, amota omni appellatione. Si Judex in-
justam declarasset, posset ab ejus declaratione appellari secun-
dum legum ordinem; idest, ad legitimum Superiorem secun-
dum rerum conditionem. Addidit postea verba supra relata,
quibus decernit in causis delegatis ab Imperatore aut alio, ad
ipsum delegantem esse appellationem emittendam, sine perso-
narum distinctione. Sed si de causis profanis id non accipitur;
quid aliud effecit Imperator, quam culpam addidit culpae,
& primam causae cognitionem delegans, & appellationem si-
bi reservans?

4. Hoc delegationis genus S. Gregorio non ingratum fuisse
colligit Marca ex iis, quae gesta sunt in causa Adriani Thebanae
Civitatis Episcopi: sed frustra. Cum Adrianus a Diaconis suis
accusaretur de pecuniariis, criminalibusque capitulis, Mau-
ritius Imperator Joanni Episcopo Larissae causam commisit.
Sed cur placuit Marcae hanc delegationem vocare? Cum enim
praedictus Joannes Metropolitanus esset Adriani, an, qui ex
tot Canonibus Ecclesiasticis Judex erat, Principis indigebat
delegatione? De pecuniariis quidem permisit Imperator, ut
Metropolitanus ferret sententiam; de criminalibus vero post
examen ad se referri voluit.

5. Si tam religiosus fuisset Marca in conservandis summo-
rum Pontificum juribus, quam in extendenda Regum poten-
tia profusus; factum illud ita fuisset interpretatus, ut Mau-
ritius ordinem canonicum secutus, Episcopum ad proprium
Metropolitanum remittens, pecuniarias quidem causas ab eo
desiniendas duxerit, criminales vero tantum examinandas;
ut, si forte reus deponendus esset, Romani Pontificis sen-
tentia requireretur. Agebatur enim de neglecta ab Adriano
correctione Stephani Diaconi turpem vitam degentis, & de
negato Baptismate Infantibus, non recepto illo Sacramento de-

defunctis, ut refert S. Gregorius regeft. lib. 2. epift. 46. quæ est 7. indictionis 11. Nec careret optimis conjecturis illa opinio. Primò enim illa crimina Ecclesiastica sine dubio funt, & ad Ecclesiasticam cognitionem magis fpectant, quàm caufæ pecuniariæ, de quibus Metropolitanus permiffus est jus dicere. Secundò re ipsâ de criminibus illis ex Imperatoris affenfu judicavit Honoratus sanctæ Sedis Diaconus, cum uno ex Officialibus Imperii, judiciumque ab Imperatore approbatum fuit; siquidem fuerat illa Mauriti mens, non immeritò ejus *reftas iustiones* appellavit S. Gregorius.

6. Quod fpectat delegationem Joannis Epifcopi primæ Justinianæ, qui Thebani Judex ordinarius non erat; S. Gregorius testatur eam fuiffe fraude elicitam. *Nefcio*, inquit prædictâ epiftolâ 46. quibus *machinationibus exquisitis alia rursus est principalis jefio elicitâ*, ut de cunctis antefactis capitulis Joannes primæ Justinianæ Epifcopus requirens subtiliter judicaret. Sunt autem tum in ea, tum in præcedenti epiftolâ multa, quæ demonftrant Principum delegationes juri superiorum Ecclesiasticorum, præcipuè summi Pontificis non poffe, nifi fortè per vim, quidquam detrabere. Nam S. Gregorius sententiam contra Adrianum, tum Metropolitanum, quem Marca vult jure delegato processiffe, tum Joannis Epifcopi primæ Justinianæ, quem delegarat Mauritius, non obftante delegatione Principis irritas declaravit, & in ipfos Judices animadvertit; ut constat ex epiftola fupracitata, & ex præcedenti: quod certè non attentasset S. Pontifex, nifi fuæ sibi potestatis confcius intellexiffet, supremum illius negotii judicium ad fe pertinere. Judicesque, qui primam tulerant sententiam, quantumvis interveniffet Imperatoris opera, etiam in ea ferenda, à fe pependiffe, fibique subjacuiſſe.

7. His Ecclesiæ vulneribus à fe inflictis lenimentum apponere fe fimulat Marca num. 7. docens graviora inferri folere ab Imperatoribus Constantinopolitanis, quorum tamen ufum juris nomine decorat, quàm à Regibus Franciæ; potiori jure *mebantur Imperatores Constantinopolitani, &c.* Quæ idè commemoravi, inquit, ut conftaret omnibus Reges Francorum cautius, & reverentius fe geſiſſe in his controverfiis, quæ disciplinam refpiciunt. S. etiam 8. observationibus quibusdam, sed ad sanandum malum non omni-

716 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
nō effeacibus, quæ hucusque dixerat, in isto libro non ni-
hil temperare conatur. Scribit enim v. g. ad Imperatores Ro-
manos de iudicio canonico ab uno Episcopo reddito, que-
relam statim rectâ viâ non fuisse delatam in materiâ fidei,
rituum, disciplinæ Cleri, aut in alia quæstione canonica;
sed parùm iuvabat Ecclesiam ille ordo, siquidem mediâtè,
sub prætextu delegationis, aut aliis modis parùm canoni-
cis, hujusmodi causas tandem Principes ad se trahebant.

C A P U T VII.

De autoritate Regum & Episcoporum Franciæ.

I. SI Reges Francorum cautius, & reverentiùs, se gesse-
runt in controversiis, quæ disciplinam Ecclesiasticam
respiciunt, quàm Imperatores Romani, ut affirmavit Mareca
sub finem capituli 3. §. 7. id eorum pietati, non defectui juris
tribuendum esse vult; quandoquidem statim initio cap. 5. ait;
Quemadmodum Imperii Romani mole in varias partes dissecta, Galliarum Provin-
cia in victoria præmium Francorum Regibus Divini Numinis auspiciis cesserunt;
ita etiam Imperii jura plene, & integrè cum eis communicata sunt; præcipue
verò tuitionis Ecclesiastica cura Reges nostros respexit, postquam gloriosissimus
Princeps Clodoveus Paganâ impietatis labe aquis divini lavacri feliciter abster-
sâ, in Ecclesia Catholica filium primogenitum adoptatus est. Quantam
sibi vim faciat Autor, cum effusam Principum in Ecclesiasti-
cam jurisdictionem præsumptionem cohibere cogitur, ne
omnino non Catholicus videatur, diù dissimulare non potest,
cùm statim, quod Ecclesiæ reliquerat, repetere tentet. En
hocce §. primo, quando sperabas magnam Ecclesiasticæ autori-
tatis securitatem in Gallia, ex quo Reges Ecclesiæ filii, at-
que adeo in spiritualibus, & Ecclesiasticis rebus subditi, ef-
fecti sunt: ita supra Ecclesiam efferuntur, ut possint ipsi
quidem Episcopos, Canones violantes, corrigere, non pos-
sint autem ipsi ab Episcopis corrigi, si similis violationis rei
sint. Hoc igitur præstat Baptismus, ut qui in Ecclesiam ad-
mittitur, ab Episcoporum censura eximatur.

2. At, inquit, non tam Marecæ opinio est, quàm Gre-
gorii